

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 298
Tarih : 13.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki Suriyeli kadın sığınmacıların yaşam koşulları ve özellikle cinsel kimlikleri nedeniyle yaşadıkları olumsuzlukların araştırılması, ilgili kurum ve kuruluşların önlem almak üzere konuya dikkatlerinin artırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Suriye'de 2011 yılında başlayan ve bir iç savaşa dönüşen sosyo-politik süreçte, demokratik talepleri şiddetle bastırılan ve yaşam hakları tehdit altında olan 2,5 milyondan fazla Suriyeli, temel insan haklarından olan sığınma/iltica haklarını kullanarak çeşitli ülkelere göç etmiştir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ve Türkiye verilerine göre, bu süreçte Türkiye'ye ilk olarak 29 Nisan 2011 tarihinde giriş yapan Suriyeli sığınmacı sayısının 22 sığınmacı kampında 200 bini, kamp dışında 600 bini aştığı, toplamda ise 800 bine ulaştığı belirtilmektedir. Resmi verilerin çok üstünde olan ve yaklaşık yüzde 80'ini kadın ve çocukların oluşturduğu sığınmacı nüfusunun 1 milyonu aşması öngörülmektedir.

Ülkelerinde yaşadıkları zulümden kaçan sığınmacı kadınlar, erkeklerden farklı olarak, özel korumaya ihtiyaç duymakta, bu nedenle de sığınmacı çocuklar gibi "hassas grup" olarak nitelendirilmektedir. Bütün devletler uluslararası sözleşmelerle de teminat altına alındığı üzere ülkelere sığınan/iltica eden insanlar için temel yaşam koşullarını sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülük gereğince sığınmacı kadın ve çocukların güvenlik, bakım, beslenme ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması öncelikle esastır.

Son dönemlerde sığınmacıların önemli kısmının, özellikle kamp dışında yaşayanların, asgari insani yaşam koşullarından mahrum olduğu, kimilerinin açık alanlarda ikamet ettiği, barınma, sağlık, eğitim ve beslenme gibi temel ihtiyaçların temininde zorlandığı, kadınların cinsel istismar da dahil ciddi boyutlarda güvenlik sorunu yaşadığı yönünde iddia, haber ve adli bulgular mevcuttur. Toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle toplumda dezavantajlı konumda olan kadınların, sığındıkları ülkelerde "sığınmacı kimliği" ile yaşadıkları sosyal, fiziksel, psikolojik sorunlarla birlikte "cinsiyet kimliği" ile yaşadıkları travmalar ayrıca ele alınması gereken bir olgudur.

AFAD'ın son verilerine göre Türkiye'de 22 geçici barınma merkezinde yaklaşık 220 bin sığınmacı yaşamaktadır. Bu sığınmacıların 107 bini kadınlardan oluşurken, 18 yaş üstü kadın sığınmacı sayısının 50 bini aştığı kaydedilmektedir. Bu kadınların birçoğunun ise savaşta eşlerini kaybettiği ifade edilmektedir.

Kamp dışında yaşayan sığınmacıların sorunları, sosyo-ekonomik durumlarına ve yerleşilen illerde sunulan imkânlarla göre farklılık arz etmektedir. Bunun dışında barınma, sağlık ve beslenme koşullarının yetersizliği, çocukların eğitim ve psiko-sosyal destek

hizmetlerinden mahrum olmaları, sosyal dışlanma, emek sömürüsü, kadınların fuhuş sektöründe ve ticarete dönüşen gayri resmi evlilikler aracılığıyla cinsel istismarı ile kadınlara yönelik tacizler olarak dikkati çekmektedir. Kamp dışında yaşayan sığınmacılar için tüm bu sorunlara yönelik herhangi bir sosyal destek mekanizması ise bulunmamaktadır.

Bölgede sosyokültürel bir olgu olarak karşılaşılan çok eşliliğin fırsata çevrilerek 'kadın ticareti'ne dönüştürüldüğü, genç ve bazen çocuk yaştaki sığınmacı kadınların para karşılığı evlilikler yaptıkları, yasal açıdan hiçbir bağlayıcılığı olmayan bu evliliklerin kısa sürdüğü ve aslında sığınmacı kadınların bu evlilikler aracılığıyla sistematik bir cinsel istismara maruz kaldıkları tespit edilmektedir. Ayrıca bu evliliklerin kadınları, fuhuş çetelerinin ağına düşürmek üzere aldatmak için kullanıldığı, ülkelerinde ya da sığınmacı olarak Türkiye'de ikamet eden genç Suriyeli kadınları imam nikahı adı altında kandırarak fuhuş sektörüne çeken insan ticareti çetelerinin oluştuğu yönünde çok ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu iddialar hızlı ve etkin bir şekilde soruşturulmalı ve iddialar doğru ise sorumluların tespit edilip adli kovuşturma yapılmalıdır. Sığınmacı kadınların mağduriyet nedeniyle zorunlu kaldıkları bu evlilikler aracılığıyla sistematik olarak istismar edilmelerinin önüne geçilmek üzere ilgili tüm resmi kurumlar ve STK'lar bir araya gelerek koordineli bir şekilde çalışmalıdır.

Bu önergeyle, Türkiye'deki Suriyeli kadın sığınmacıların yaşam koşulları ve özellikle cinsel kimlikleri nedeniyle yaşadıkları olumsuzlukların araştırılması, ilgili kurum ve kuruluşların önlem alınmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

1. Pervin BULDAN
HDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
HDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
HDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
HDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
HDP Hakkari milletvekili

15. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
HDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
HDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
HDP Adana Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
HDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
HDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZANI
HDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
HDP Kars milletvekili

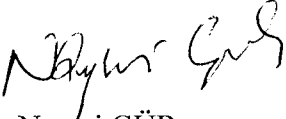
18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

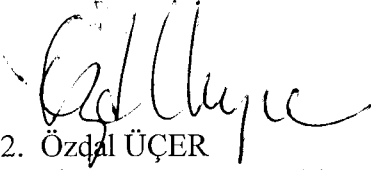
19. Demir ÇELİK
HDP Muş Milletvekili

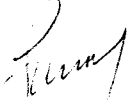
20. İbrahim BİNİCİ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

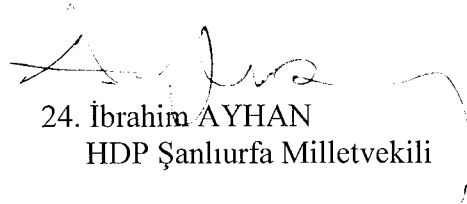
21. Nazmi GÜR
HDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
HDP Van Milletvekili

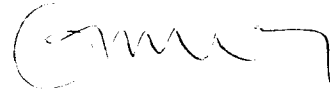
23. Bengi YILDIZ
HDP Batman Milletvekili

24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

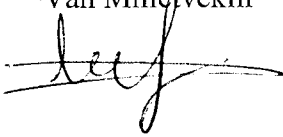

26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili

